

2020

Kuvakortit varhaiskasvattajille

NÄYTTÄÄ TUNTEITA

Soukko Lila & Winter Eeva
Turun ammattikorkeakoulu

Sisällys

JOHDANTO	3
OHJE KUVAKORTTIEN KÄYTTÖÖN	4
Kuvat ja niitä vastaava teoria	5
1v	5
Päivittäistoiminnot	5
Motoriikka.....	6
Kielellinen kehitys ja kommunikaatio.....	7
Vuorovaikutus ja leikki.....	7
Ryhmässä toimiminen ja tunneilmaisu.....	8
Media	9
.....	9
2v	10
Päivittäistoiminnot	10
Motoriikka.....	11
Kielellinen kehitys, kommunikaatio.....	12
Vuorovaikutus ja leikki.....	13
Ryhmässä toimiminen ja tunneilmaisu.....	14
Media	14
3v	15
Päivittäistoiminnot	15
Motoriikka.....	16
Kielellinen kehitys, kommunikaatio.....	18
Vuorovaikutus ja leikki.....	19
Ryhmässä toimiminen ja tunneilmaisu.....	20
Media	21
4v	22
Päivittäistoiminnot	22
Motoriikka.....	23
Kielellinen kehitys, kommunikaatio.....	24
Vuorovaikutus ja leikki.....	25
Ryhmässä toimiminen ja tunneilmaisu.....	26
Media	27
5v	28

Päivittäistoiminnot	28
Motoriikka.....	29
Kielellinen kehitys, kommunikaatio.....	31
Vuorovaikutus ja leikki.....	31
Ryhmässä toimiminen ja tunneilmaisu.....	32
Media.....	33
6v	34
Päivittäistoiminnot	34
Motoriikka.....	35
Kielellinen kehitys, kommunikaatio.....	36
Vuorovaikutus ja leikki.....	37
Ryhmässä toimiminen ja tunneilmaisu.....	38
Media.....	39
Lähteet:.....	40

JOHDANTO

Nämä kuvakortit ovat Turun ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijoiden opinnäytetyön tuotos. Niiden tarkoituksena on olla välineenä eri kieli- ja kulttuuritaustaisten perheiden kanssa työskentelämisessä, erityisesti silloin, kun yhteisen kielen kanssa on haasteita. Kuvakortit on tarkoitettu käytettäväksi varhaiskasvatuksessa esimerkiksi osana varhaiskasvatuskeskusteluja, mutta ne soveltuvat myös muuhun työskentelyyn. Vastaavia kuvia voi myös antaa perheille kotiin muistuttamaan siitä, mitä oman lapsen kanssa voi kotona tehdä ja harjoitella.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018) korostetaan yhteistyön merkitystä huoltajien kanssa. Yhteistyön tavoitteena on henkilökunnan ja huoltajien yhteinen sitoutuminen lasten turvalliseen ja terveeseen kasvuun, oppimiseen ja kehityksen edistämiseen. Kasvatusyhteistyön muodostumista tukee keskeinen kunnioitus, tasa-arvoinen vuorovaikutus ja luottamuksen rakentuminen. Lapsen varhaiskasvatuksen aikana yhteistyöllä voi olla erilaisia muotoja ja tehtäviä. Henkilöstön ja huoltajien keskustelut ja havainnot lapsen päivästä luovat pohjaa lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaamiselle. (Varhaiskasvatuksen perusteet 2018, 34.)

Kuvakorttien tarkoituksena on parantaa päiväkodin henkilökunnan ja eri kieli- ja kulttuuritaustaisten asiakasperheiden välistä vuorovaikutusta, kun yhteistä kieltä ei ole tai sitä on hyvin vähän. Kuvakortit on kehitetty erityisesti kommunikoinnin ja vuorovaikutuksen tueksi. Tätä kautta tavoitteena on, myöskin lisätä asiakasperheiden luottamusta sekä viihtymistä varhaiskasvatuksessa heidän tullessaan paremmin kohdatuksi. Kehittelimme kuvakortteja kehitystyömme yhteistyöpäiväkodin henkilökunnan toiveiden, haastattelemien vanhempien sekä kaupungin neuvolalomakkeiden pohjalta. Kuvakorttien kuvat ovat Papunetin kuvapankista, josta löytyy paljon kuvia kommunikoinnin tukemiseen. Papunetin kuvia käytetään paljon varhaiskasvatuksessa. (Papunet 2020.)

OHJE KUVAKORTTIEN KÄYTTÖÖN

Näiden ohjeiden tarkoituksena on helpottaa kuvakorttien käyttämistä, sillä itse kuvakorteissa on kuvan lisäksi ainoastaan yksinkertainen, selkokielen sana tai lause siitä, mitä kuva esittää. Tämän vuoksi ohjeet sisältävät kuvan jokaisesta kortista, ja kuvan oheen on liitetty teksti suoraan Turun kaupungin neuvolalomakkeesta. Tekstien tarkoitus on kertoa, mitä neuvolalomakkeen kohtaa kuva vastaa. Osa kuvakorteista on luotu yhteistyöpäiväkodin henkilökunnalta nousseiden toiveiden mukaisesti, joten kaikille korteista ei löydy lomakkeesta omaa kohtaansa. Näiden korttien oheen olemme liittäneet perustelut sille, mitä kortilla ohjeistetaan.

Kuvakortit on ryhmitelty ikäkausien mukaan (1-6-vuotta) Turun kaupungin neuvolalomakkeiden määrittämien iän mukaisten kehitysasteiden pohjalta. Kuvakortit on jaoteltu ikäkausien mukaan omiksi väreikseen, jotta korttien käyttäjän on helpompi tunnistaa käyttämäänsä ikäkauteen kuuluvat kortit.

Neuvolalomakkeessa kaikilla ikävuosilla on samat osiot, joiden mukaan myös kuvakortit on jaoteltu. Näitä osioita ovat päivittäistoiminnot, motoriikka, kielellinen kehitys ja kommunikaatio, vuorovaikutus ja leikki, ryhmässä toimiminen ja tunneilmaisuus. Näiden osioiden lisäksi kaikissa lomakkeissa ovat samat avoimet kysymykset. Avoimissa kysymyksissä kysytään muun muassa lapsen ruutuajan käytöstä ja siksi olemme luoneet sille oman osion 'media'.

Varhaiskasvattajat käyvät lapsen huoltajien kanssa varhaiskasvatuskeskustelun, jossa he käyvät yhdessä läpi neuvolalomakkeen lapsen osalta. Keskusteluun tulee valmistautua hyvin etukäteen ja miettiä, haluaako varhaiskasvattaja käyttää kaikkia ikäryhmälle kuuluvia kuvakortteja vai vain osaa niistä. Korttien osiot ovat pääosin samassa järjestyksessä neuvolalomakkeiden osioiden kanssa. Kortit on hyvä laittaa käyttöjärjestykseen jo ennen keskustelua käytön sujuvoittamiseksi. Korttien käytön tueksi varhaiskasvattajan kannattaa käyttää selkokieltä vanhemman kanssa keskustellessaan.

Neuvolalomakkeeseen varhaiskasvatuksen henkilökunta täyttää oman arvionsa lapsesta, sekä huoltaja täyttää miten lapsi toimii kotona. Neuvolalomake otetaan mukaan lapsen vuosittaiseen neuvolantarkastukseen. Näin neuvolan henkilökunta saa arvokasta tietoa lapsesta, sekä miten hän toimii varhaiskasvatuksessa sekä kotona. Varhaiskasvatuksen henkilökunta voi yhdessä huoltajien kanssa kirjata lomakkeeseen, mikäli heillä on huolta lapsen kasvusta tai kehityksestä.

Kuvakortteja voidaan käyttää eri kieli- ja kulttuuritaustaisten vanhempien kanssa lisäksi missä tahansa tilanteessa, jossa puhutaan lapsen taidoista tai kehityksestä. Toivomme, että kuvakortteja käytetään.

tään hyödyksi varhaiskasvatuskeskusteluiden lisäksi esimerkiksi päivittäisissä kohtaamisissa vanhempien kanssa tai vanhempainillassa. Toivomme kuvakorttien helpottavan kasvattajien ja huoltajien välistä vuorovaikutusta sekä molemmin puolista ymmärrystä.

Kuvat ja niitä vastaava teoria

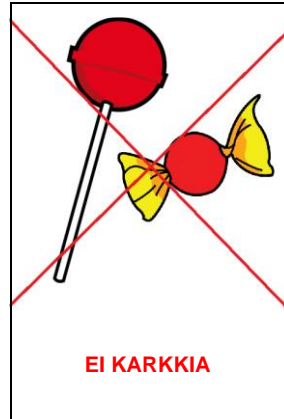
1v

Päivittäistoiminnot

 <p>HARJOITTELEE SYÖMISTÄ</p>	Harjoittelee lusikan käyttöä.	 <p>HARJOITTELEE JUOMISTA</p>	Harjoittelee mukista juomista
 <p>TERVEELLINEN RUOKA</p>	Syö monipuolisesti.	 <p>KÄY POTALLA</p>	Käy potalla (mutta tarvitsee vielä vaippoja).
 <p>KOKEILEE PUKEA</p>	Tapaillee pukemisen alkeita: kokeilee laittaa hattua päähän, lapsia käteen	 <p>HAMPAIDEN PESU</p>	Hammaslääkäriiiton suosituksen mukaan vanhemmat pesevät lapsen hampaat aamuin illoin. Lapsen on hyvä saada harjoitella myös itse harjaamista pienestä pitäen. Lapsille on oma hammastahnansa, ja 1-vuotiaalle riittää, kun tahnaa käytetään kerran päivässä.

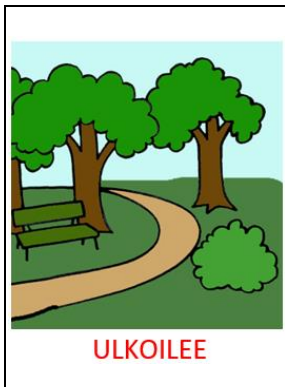

Laki määrää, että kaikki alle 135cm on kuljetettava turvatuimessa autossa. Pieni lapsi matkustaa turvallisimmin selkä menosuuntaan asennetussa turvatuimessa. Selkä menosuuntaan kiinnitettävää turvakaukaloa tai -istuinta ei saa kiinnittää etupenkille, jos se on varustettu turvatyynyin. Täyttyvä turvatyyny aiheuttaa lapselle hengenvaaran. Turvallisin paikka matkustaa on takapenkillä.

Alle 1-vuotiaan ei suositella syövän ollenkaan karkkia

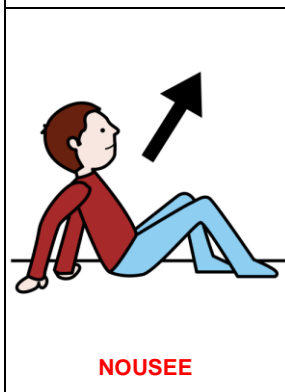
Motoriikka

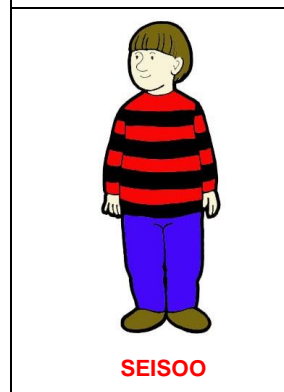
Ulkoilee päivittäin.

Liikkuu itsenäisesti lattiatasolla esim. konttaamalla.

Nousee pystyasentoon tukea vasten.

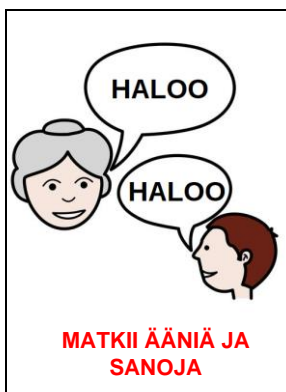
Hallitsee seisomisen ilman tukea.

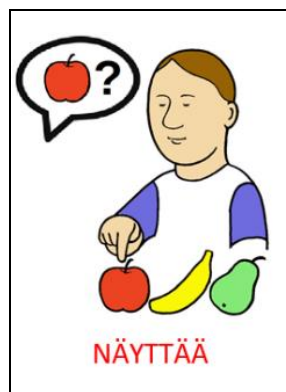
Askeltaa käsistä avustettuna.

Kävelee itsenäisesti esim. taaperokärryä työntäen.

Kielellinen kehitys ja kommunikaatio

Matkii ääniä ja sanoja.

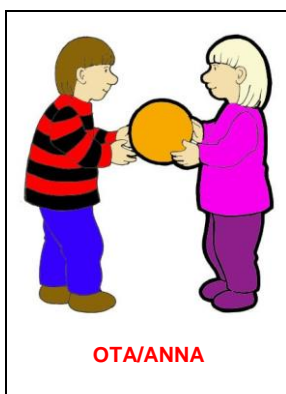

Osoittaa pyydettyjä asioita kuten tuttuja henkilöitä ja esineitä.

Pysähtyy hetkeksi katsomaan kuvakirjaa aikuisen kanssa.

Vuorovaikutus ja leikki

Leikkii ota-anna -leikkiä.

Toimii aktiivisesti vuorovaikutuksessa ja nauttii vuorovaikutuksesta aikuisen kanssa.

Leikkii piilo- ja kurkistusleikkejä.

Osoittaa kiinnostusta tutkia ympäristöä ja leluja, nauttii liikkeestä ja liikkumisesta, tutkii aktiivisesti ympäristöään.

Ryhmässä toimiminen ja tunneilmaisu

Ilmaisee tunteitaan.

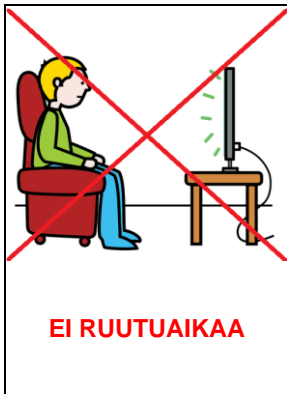
Hakee turvaa aikuisen sylistä/läheisyydestä.

Pystyy olemaan vanhemmistaan erossa tilapäisesti.

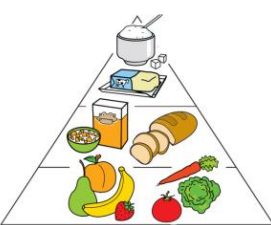
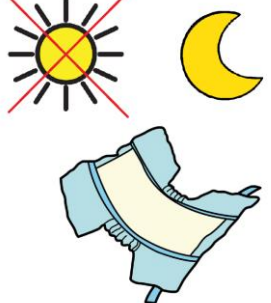

Perhe viettää päivittäin aikaa yhdessä.

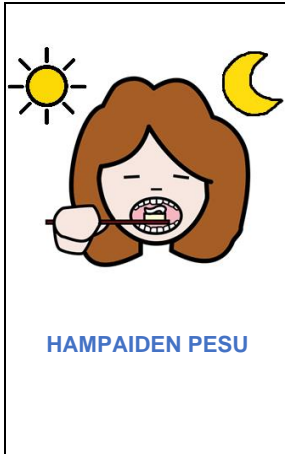

Maailman terveysjärjestön (WHO) suositusten mukaan 1-vuotiasta ei tulisi istuttaa ruudun ääreen.

2v

Päivittäistoiminnot

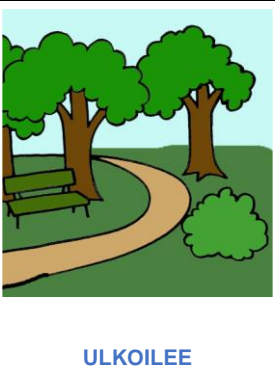
 <p>KÄYTTÄÄ LUSIKKAA</p>	Syö itse lusikalla.	 <p>JUO ITSE</p>	Juo mukista/lasista.
 <p>TERVEELLINEN RUOKA</p>	Syö monipuolisesti.	 <p>EI VAIPPAA PÄIVISIN</p>	Pysyy päivisin kuivana.
 <p>EI TUTTIA /TUTTIPULLOA</p>	Lopettanut tutin/tuttipullon käytön.	 <p>PUKEE</p>	Yrittää pukea ja riisua itse.

Hammaslääkäriliiton suositusten mukaan vanhemmat pesevät lapsen hampaat aamuin illoin. Lapsen on hyvä saada harjoitella myös itse harjaamista pienestä pitäen. Lapsille on oma hammastahansa, ja 2-vuotiaalle riittää, kun tahnaa käytetään kerran päivässä

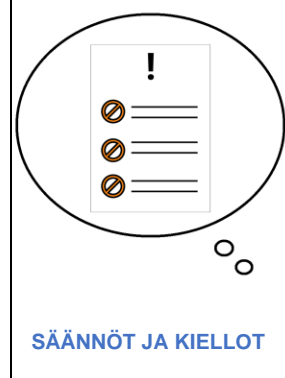
Joka päivä ei ole hyvä syödä karkkia. Karkkipäivä on hyvä tapa kontrolloida herkkujen syömistä.

Ulkoilee päivittäin.

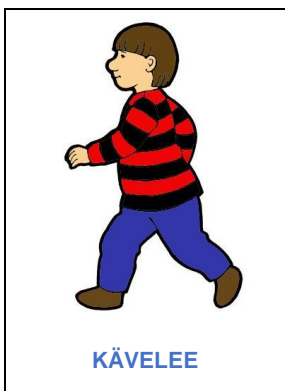

Laki määrää, että kaikki alle 135cm on kuljetettava turvatuimessa autossa. Pieni lapsi matkustaa turvallisimmin selkämenosuuntaan asennetussa turvatuimessa. Selkämenosuuntaan kiinnitettävää turvakaukaloa tai -istuinta ei saa kiinnittää etupenkille, jos se on varustettu turvatyynyin. Täyttyvä turvatyyny aiheuttaa lapselle hengenvaarana. Turvallisin paikka matkustaa on takapenkillä.

Hyväksyy sääntöjä ja kieltoja toistuvissa päivittäistilanteissa.

Motoriikka

Kävelee itsenäisesti ja liikkuu pääasiassa pystyasennossa.

Kiipeilee, kurkottelee ja tutkii aktiivisesti ympäristöään.

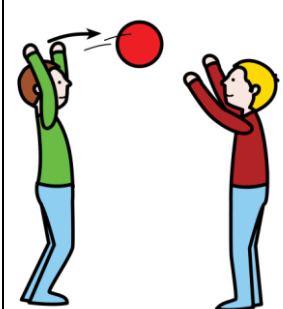
KÄVELEE PORTAITA

Harjoittelee portaissa liikku-
mista autettuna.

HARJOITTELEE
POTKAISEMISTA

Harjoittelee pallon potkaise-
mista.

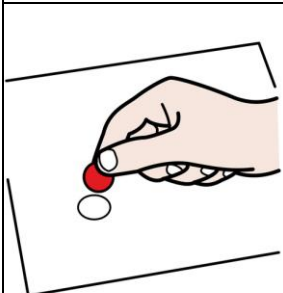
HEITTÄÄ PALLOA

Vetää lelua perässään, työntää,
kantaa esineitä ja heittää palloa.

KIINNOSTUNUT
PIIRTÄMÄÄN

Kiinnostunut raapustelemaan
kynällä.

PINSETTIOTE

Hallitsee pinsettiotteen.

Kielellinen kehitys, kommunikaatio

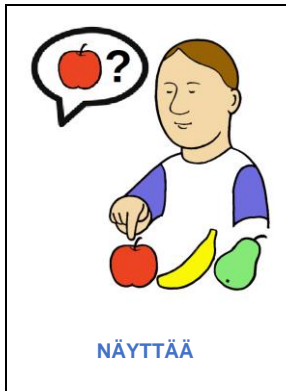
MATKII SANOJA JA
LAUSEITA

Matkii sanoja ja lyhyitä lauseita.

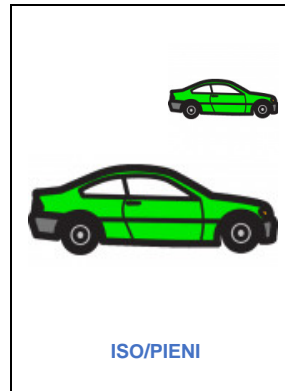
KATSELEE KIRJAA

Katselee kuvakirjaa aikuisen
kanssa.

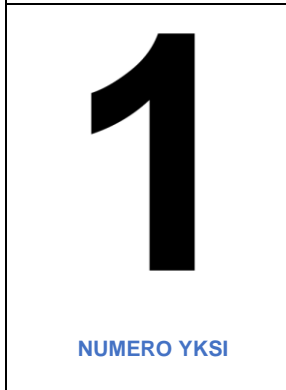
NÄYTTÄÄ

Osoittaa pyydettyjä asioita kuten tuttuja kehonosia, henkilöitä, esineitä ja toimintoja.

ISO/PIENI

Käyttää koon käsitteitä 'iso/pieni'

NUMERO YKSI

Ymmärtää lukukäsitteen 'yksi'.

Vuorovaikutus ja leikki

LEIKKII

Leikkii mielellään.

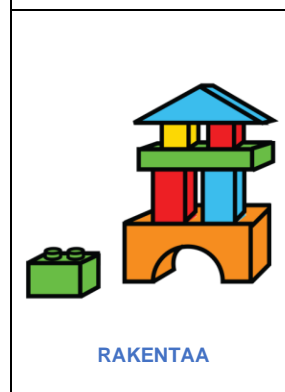
LEIKKII VIERELLÄ

Leikkii rinnakkaisleikkejä toisen lapsen vierellä.

MATKII LELUILLA

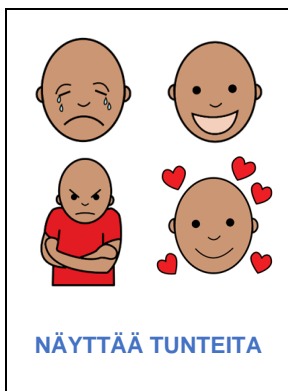
Matkii tuttuja rutiineja leluilla (syöttää nukkea, laittaa leluasioita pöytään).

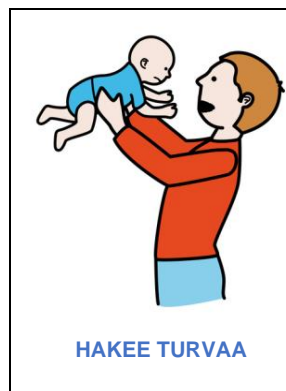
RAKENTAA

Rakentelee ja leikkii palikoilla.

Ryhmässä toimiminen ja tunneilmaisu

Ilmaisee tunteitaan.

Hakee turvaa aikuisen sylistä/läheisyydestä.

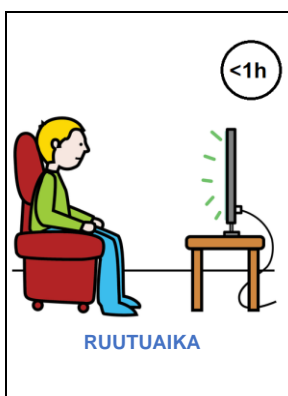

Pystyy olemaan vanhemmistaan erossa tilapäisesti.

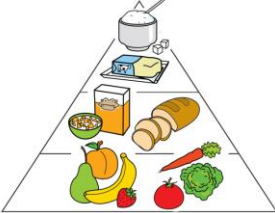

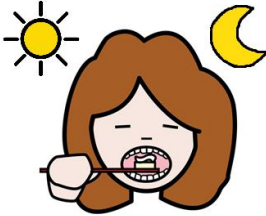
Perhe viettää päivittäin aikaa yhdessä.

Media

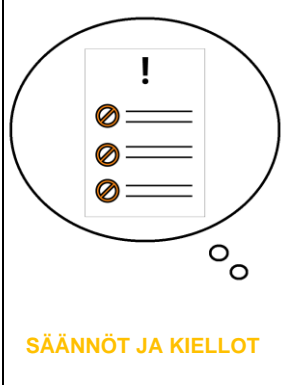
Maaailman terveysjärjestön (WHO) suositusten mukaan 2-vuotiaan ruutuajan tulisi olla korkeintaan yksi tunti, mielellään vähemmän.

Päivittäistoiminnot

 <p>KÄYTTÄÄ HAARUKKAA</p>	<p>Syö itse lusikalla/haarukalla.</p>	 <p>JUO ITSE</p>	<p>Juo mukista/lasista.</p>
 <p>TERVEELLINEN RUOKA</p>	<p>Syö monipuolisesti.</p>	 <p>EI VAIPPAA PÄIVISIN</p>	<p>Pysy päivisin kuivana.</p>
 <p>KÄY ITSE VESSASSA</p>	<p>Lapsi on omatoiminen WC-käyntien suhteen (tarvitsee vielä apua pyyhkimiseen).</p>	 <p>EI TUTTIA /TUTTIPULLOA</p>	<p>Lopettanut tutin/ tuttipullon käytön.</p>
 <p>PUKEE</p>	<p>Yrittää pukea ja riisua itse.</p>	 <p>HAMPAIDEN PESU</p>	<p>Hammaslääkäriliiton suositusten mukaan vanhemmat pesevät lapsen hampaat aamuin illoin. Lapsen on hyvä saada harjoitella myös itse harjaamista pienestä pitäen. Lapsille on oma hammastahnansa, jota käytetään kahdesti päivässä.</p>

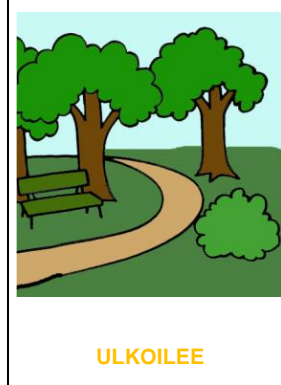
Laki määrää, että kaikki alle 135cm on kuljetettava turvaistuimessa autossa. (turvaistuin, turvavyöistuin) Pieni lapsi matkustaa turvallisimmin selkä menosuuntaan asennetussa turvaistuimessa. Selkä menosuuntaan kiinnitettävää turvakaukaloa tai -istuinta ei saa kiinnittää etupenkille, jos se on varustettu turvatyynyin. Täyttyvä turvatyyny aiheuttaa lapselle hengenvaaran. Turvallisin paikka matkustaa on takapenkillä.

Hyväksy sääntöjä ja kieltoja toistuvissa päivittäistilanteissa.

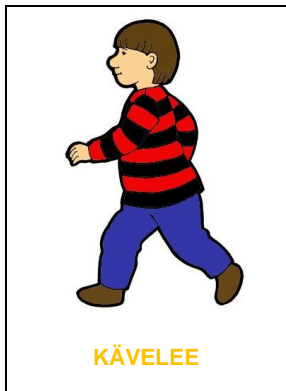

Joka päivä ei ole hyvä syödä karkkia. Karkkipäivä on hyvä tapa kontrolloida herkkujen syömistä.

Ulkoilee päivittäin.

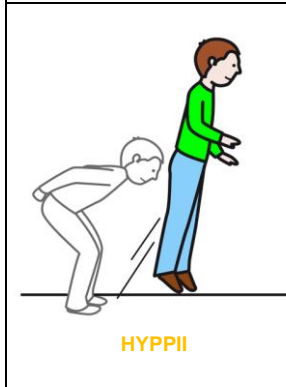
Motoriikka

Jaksaa kävellä.

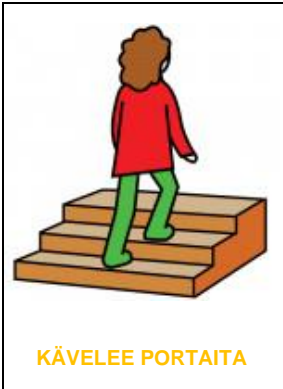
Juoksee lyhyitä matkoja.

Hyppii.

Kiipeilee eri tasoilla.

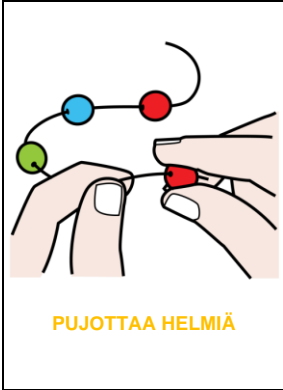
KÄVELEE PORTAITA

Kävelee portaita.

HEITTÄÄ PALLOA

Heittää palloa.

PUJOTTAÄ HELMIÄ

Pujottaa helmiä.

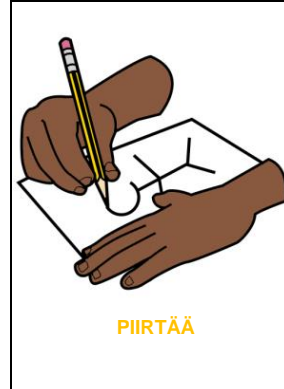
HARJOITTELEE
SAKSIEN KÄYTTÖÄ

Harjoittelee saksien käyttöä.

HARJOITTELEE
POTKAISEMISTA

Potkii palloa.

PIIRTÄÄ

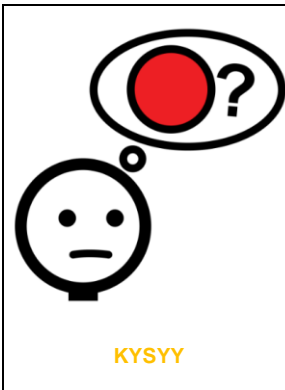
Piirtelee.

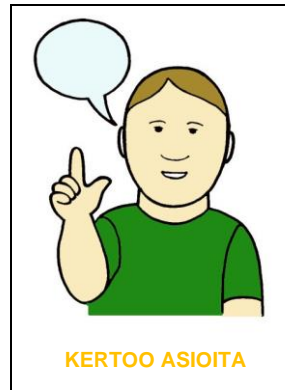
ASKARTELEE

Askartelee mielellään.

Kielellinen kehitys, kommunikaatio

Käyttää kysymyssanoja.

Kertoo asioitaan aikuiselle.

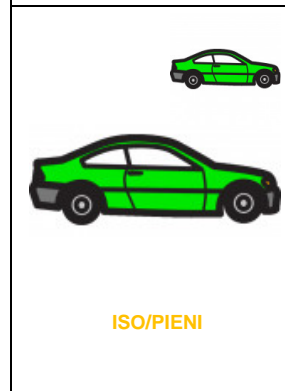
Vastaa helppoihin kysymyksiin

Ymmärtää sanallisia ohjeita ja kehotuksia päivittäisissä tilanteissa.

Pyytää lukemaan/jaksaa kuunnella satuja

Käyttää koon käsitteitä 'iso/pieni'.

Ymmärtää lukukäsitteen 'yksi'.

Vuorovaikutus ja leikki

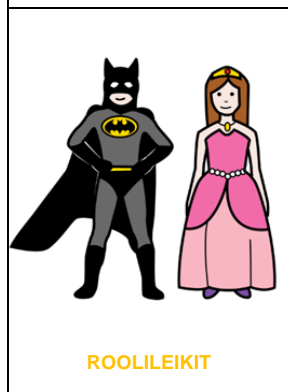

Keskittyy samaan leikkiin vähintään 5-10min.

Leikkii mielellään.

Leikkii mielellään muiden lasten kanssa.

Leikkii roolileikkejä esim. koira, bussikuski väh. 5min.

Pelaa muistipelejä, lottoa, pala-pelejä, lautapelejä, korttipelejä (alleiviivaa sopivat vaihtoehdot).

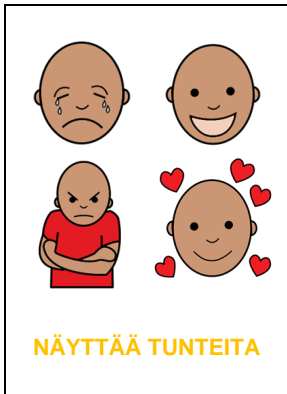

Leikkii autoilla, junilla, hoivaa nukkea, nallea (alleiviivaa sopivat vaihtoehdot).

Rakentelee, leikkii palikoilla

Ryhmässä toimiminen ja tunneilmaisu

Ilmaisee tunteitaan.

Hakee vahvistusta ja hyväksyntää katsomalla silmiin

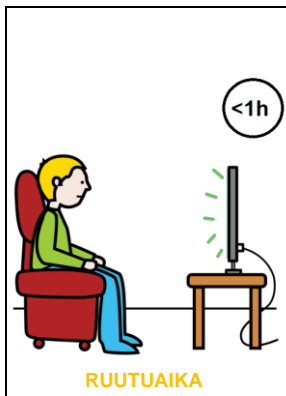
Jaksaa hetken odottaa omaa vuoroaan.

Pystyy olemaan vanhemmistaan erossa tilapäisesti.

Perhe viettää päivittäin aikaa yhdessä.

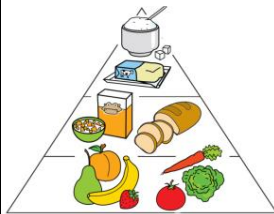

Maailman terveysjärjestön (WHO) suositusten mukaan 3-vuotiaan ruutuajan tulisi olla korkeintaan yksi tunti, mielellään vähemmän.

Päivittäistoiminnot

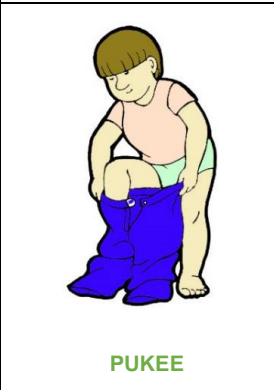
Syö siististi itse haarukalla (ja veitsellä).

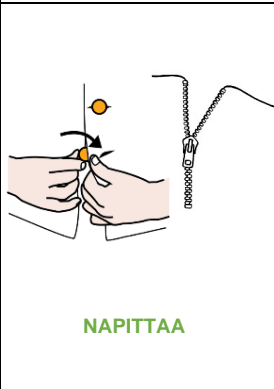
Syö monipuolisesti.

Pukee itse.

Riisuu itse.

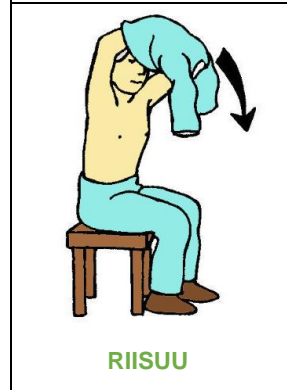
Kiinnittää nappeja ja vetoketjuja pukiessaan.

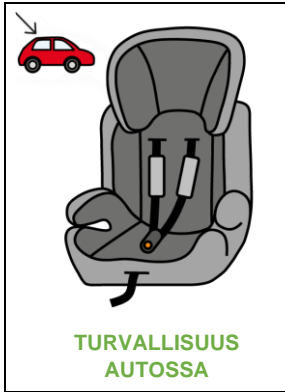
Juo lasista.

On omatoiminen WC-käyntien suhteen (tarvitsee vielä apua pyyhkimiseen).

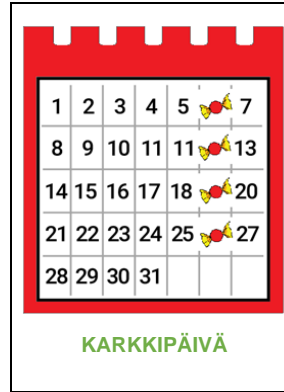
Hammaslääkäriliiton suositusten mukaan vanhemmat pesevät lapsen hampaat aamuin illoin. Lapsen on hyvä saada harjoitella myös itse harjaamista pienestä pitäen. Lapsille on oma hammastahnansa, jota käytetään kahdesti päivässä.

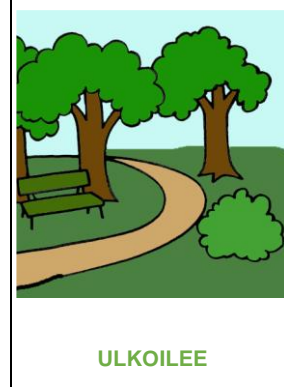
Laki määrää, että kaikki alle 135cm on kuljetettava turvavyöistuimessa autossa. Turvallisin paikka matkustaa on takapenkillä.

Hyväksyy sääntöjä ja kieltoja toistuvissa päivittäistilanteissa.

Joka päivä ei ole hyvä syödä karkkia. Karkkipäivä on hyvä tapa kontrolloida herkkujen syömistä.

Ulkoilee päivittäin.

Motoriikka

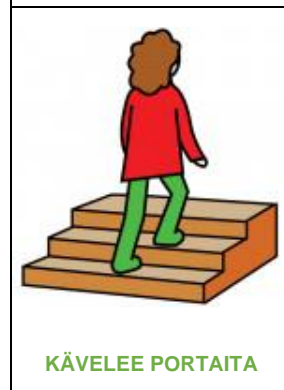
Jaksaa kävellä.

Harjoittelee erilaisia hyppyjä.

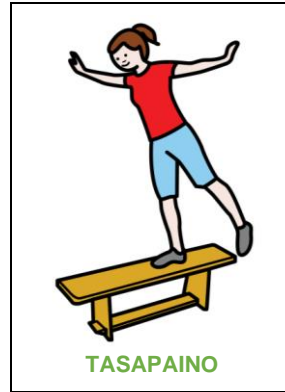
Harjoittelee kiipeämistä.

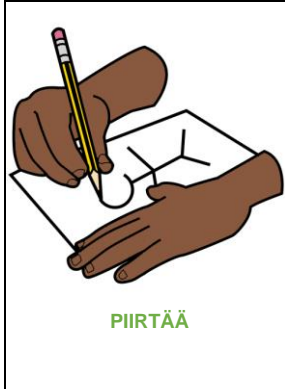
Hallitsee portaissa liikumisen itsenäisesti ilman tukea.

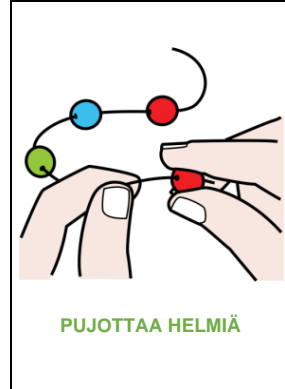
Harjoittelee pyöräilyä (kolmi-
pyöräinen, apupyörät).

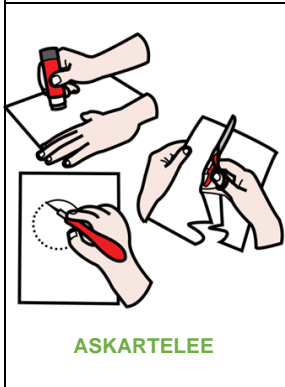
Hallitsee tasapainonsa erilaisilla
alustoilla ja epätasaisessa maas-
tossa.

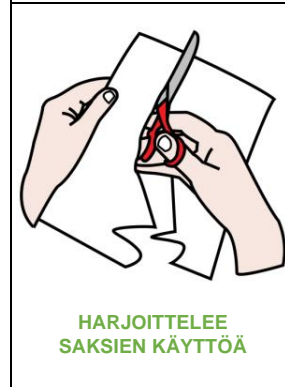
Yrittää piirtää hahmoja.

Pujottaa helmiä.

Askartelee mielellään.

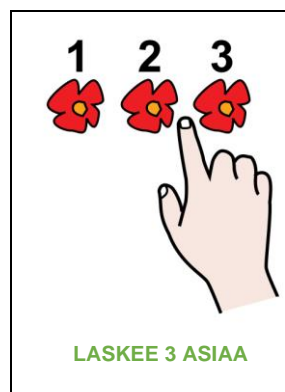

Harjoittelee saksien käyttöä

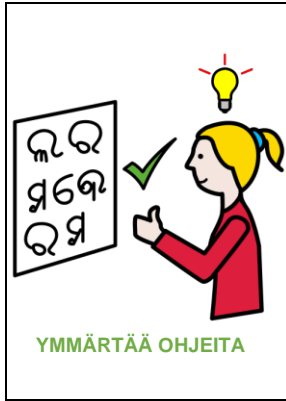
Kielellinen kehitys, kommunikaatio

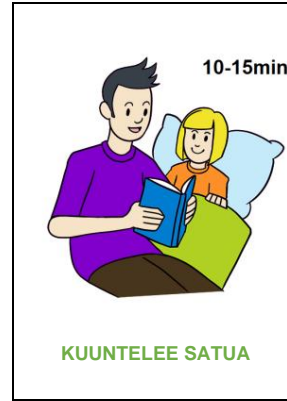
Nimeää kolme väriä.

Laskee kolme esinettä.

Ymmärtää sanallisia ohjeita ja kehoituksia päivittäisissä tilanteissa

Jaksaa kuunnella n. 10–15 min. kestävän sadun ja ymmärtää sen.

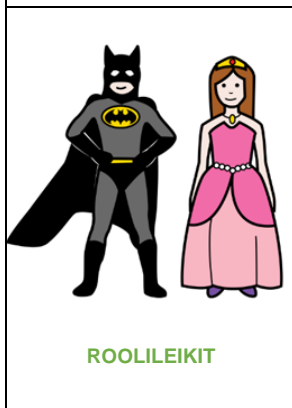
Vuorovaikutus ja leikki

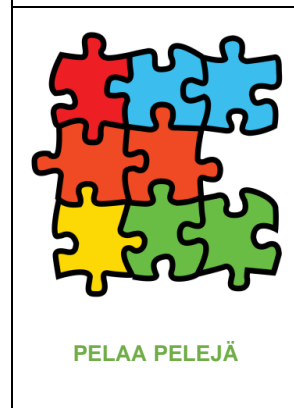
Pystyy jo keskittymään väh.10 min samaan leikkiin leikkivälineet saattavat vaihtua leikin aikana).

Leikkii mielellään muiden lasten kanssa.

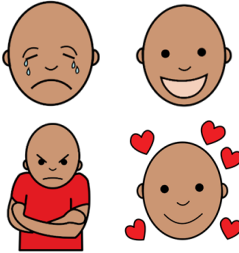

Leikkii roolileikkejä.

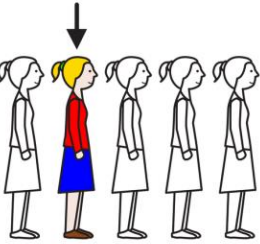

Pelaa muistipelejä, lautapelejä, palapelejä, korttipelejä.

Ryhmässä toimiminen ja tunneilmaisu

NÄYTTÄÄ TUNTEITA

JAKSAA ODOTTAA

YHDESSÄ

Ilmaisee tunteitaan.

Jaksaa odottaa omaa vuoroaan.

Perhe viettää päivittäin aikaa yhdessä.

KATSOO SILMIIN

VOI OLLA EROSSA

NEUVOTTELEE

Hakee vahvistusta ja hyväksyntää katsomalla silmiin.

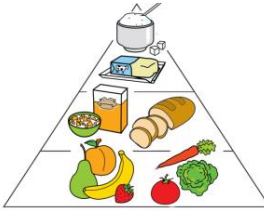

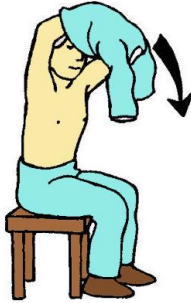
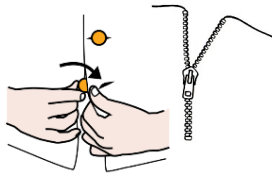

Pystyy olemaan vanhemmistaan erossa tilapäisesti.

Pystyy joustamaan ja neuvottelemaan leikkitilanteissa.

Maailman terveysjärjestön (WHO) suositusten mukaan 4-vuotiaan ruutuajan tulisi olla korkeintaan yksi tunti, mielellään vähemmän.

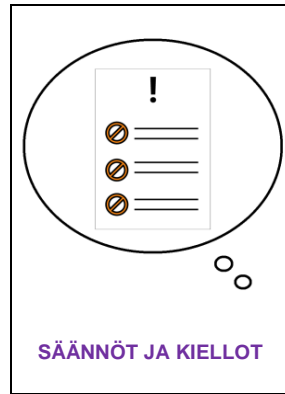
Päivittäistoiminnot

 <p>KÄYTTÄÄ HAARUKKAA JA VEISTÄ</p>	<p>Syö siististi itse haarukalla (ja veitsellä).</p>	 <p>TERVEELLINEN RUOKA</p>	<p>Syö monipuolisesti.</p>
 <p>KÄY ITSE VESSASSA</p>	<p>On omatoiminen WC-käyntien suhteen.</p>	 <p>PUKEE</p>	<p>Pukee itse.</p>
 <p>RIISUU</p>	<p>Riisuu itse.</p>	 <p>NAPITTAÄ</p>	<p>Kiinnittää nappeja ja vetoketjuja pukiessaan.</p>
 <p>HAMPAIDEN PESU</p>	<p>Hammaslääkäriliiton suositusten mukaan vanhemmat pesevät lapsen hampaat aamuin illoin. Lapsen on hyvä saada harjoitella myös itse harjaamista pienestä pitäen. Lapsille on oma hammastahnansa, jota käytetään kahdesti päivässä.</p>	 <p>TURVALLISUUS AUTOSSA</p>	<p>Laki määrää, että kaikki alle 135cm on kuljetettava turvavyöistuimessa autossa. Turvallisin paikka matkustaa on takapenkillä.</p>

KARKKIPÄIVÄ

Joka päivä ei ole hyvä syödä karkkia. Karkkipäivä on hyvä tapa kontrolloida herkkujen syömistä.

Hyväksyy sääntöjä ja kieltoja.

ULKOILEE

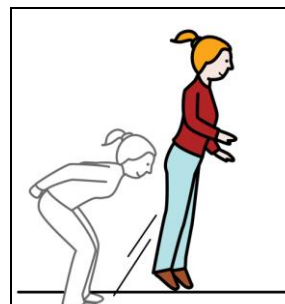
Ulkoilee päivittäin.

Motoriikka

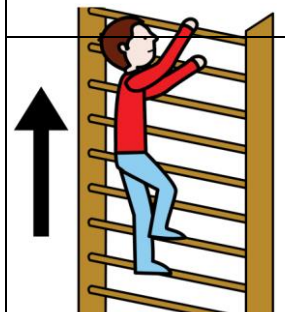
HYPII

Harjoittelee erilaisia hyppyjä/naruhyppelyä.

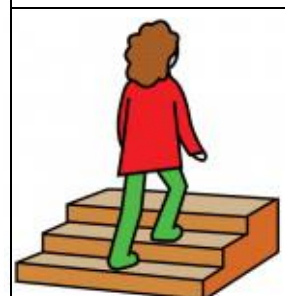
HYPPÄÄ YLI

Juostessa ylittää matalan esteen, väistää tai vaihtaa suuntaa sekä pystyy pysähtymään

KIPEILEE

Kiipeilee.

KÄVELEE PORTAITA

Liikkuu sujuvasti portaissa itsenäisesti ilman tukea.

**HARJOITTELEE
PYÖRÄILYÄ**

Opettelee uusia liikunnallisia taitoja (hiihto, luistelu, uiminen, pyöräily, pallo- ja mailapelit).

UIMINEN

Opettelee uusia liikunnallisia taitoja (hiihto, luistelu, uiminen, pyöräily, pallo- ja mailapelit).

**HARJOITTELEE
KUPERKEIKKAA**

Harjoittelee mielellään kuperkeikkaa.

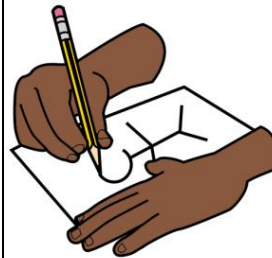
LUISTELU

Opettelee uusia liikunnallisia taitoja (hiihto, luistelu, uiminen, pyöräily, pallo- ja mailapelit).

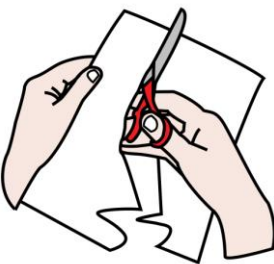
MAILAPELIT

Opettelee uusia liikunnallisia taitoja (hiihto, luistelu, uiminen, pyöräily, pallo- ja mailapelit).

PIIRTÄÄ

Piirroksissa enemmän yksityiskohtia, kärsiväisyys vakiintunut.

KÄYTTÄÄ SAKSIA

Käyttää saksia.

Kielellinen kehitys, kommunikaatio

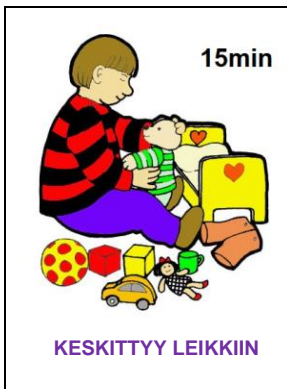

Noudattaa useampiosaisia, abstrakteja käsitteitä sisältäviä ohjeita ('Ota pienempi lusikka ja laita se pikkuveljen mukin ja lautasen väliin').

Jaksaa kuunnella n. 10–15 min. kestävän sadun ja ymmärtää sen.

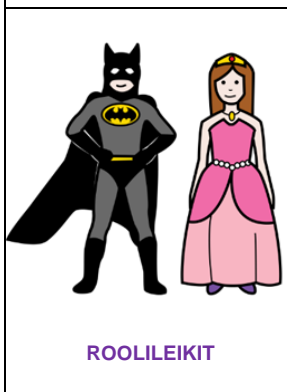
Vuorovaikutus ja leikki

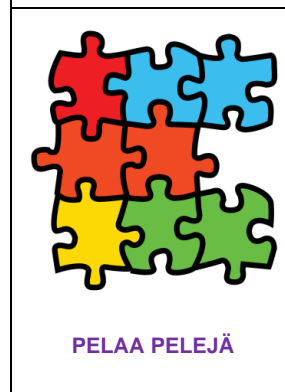
Kykenee itse aloittamaan ja ideoimaan leikkiään, pystyy keskittymään vähintään 10min samaan leikkiin (leikkivälineet saattavat vaihtua leikin aikana).

Hakeutuu toisten lasten seuraan, leikkii mielellään.

Leikkii roolileikkejä esim. koira, bussikuski väh. 5 min.

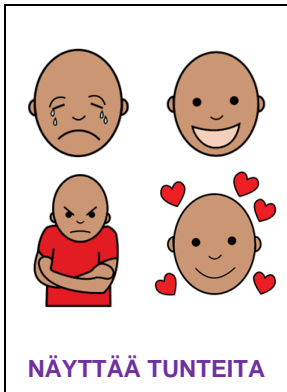

Pelaa muistipelejä, palapelejä, lautapelejä, korttipelejä, leikkii sääntöleikkejä (vaikka häviäminen voi vielä joskus olla vaikeaa).

Solmii ystävyysuhteita.

Ryhmässä toimiminen ja tunneilmaisu

Ilmaisee tunteitaan tilanteeseen sopivalla tavalla.

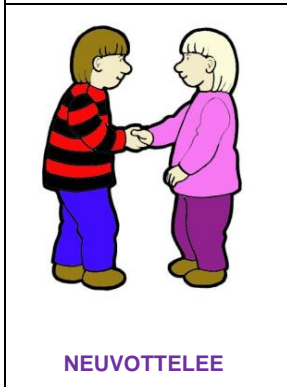
Hakee vahvistusta ja hyväksyntää katsomalla silmiin.

Osa odottaa vuoroaan.

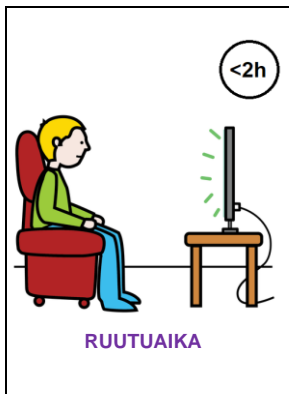

Perhe viettää päivittäin aikaa yhdessä.

Ratkaisee erimielisyyksiä myönteisin keinoin, vuorottelee joustavasti välineiden käytössä.

Media

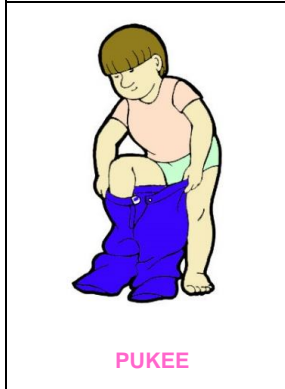

Ruutuaika enintään 2h.

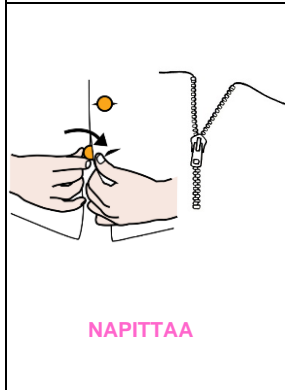
Päivittäistoiminnot

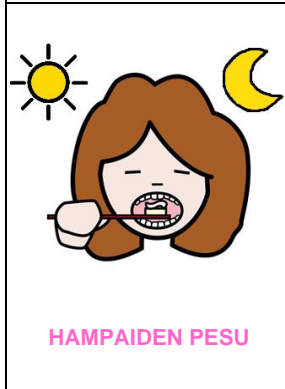
Syö monipuolisesti.

Pukee itse.

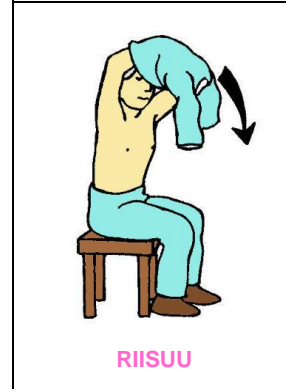
Kiinnittää nappeja ja vetoketjuja pukiessaan

Hammaslääkäriliiton suositusten mukaan hampaat pestään aamuin illoin, vanhemmat tarkastavat harjaustuloksen. Lapsille on oma hammastahnansa, jota käytetään kahdesti päivässä.

On omatoiminen WC-käytien suhteen.

Riisuu itse.

Huolehtii omista tavaroistaan.

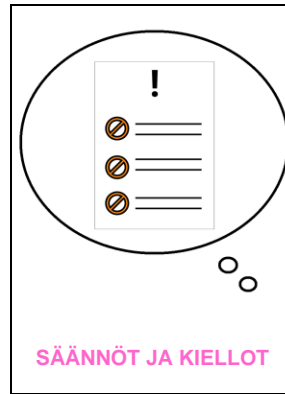

Laki määrää, että kaikki alle 135cm on kuljetettava turvavyöistuimessa autossa. Turvallisin paikka matkustaa on takapenkillä.

KARKKIPÄIVÄ

Joka päivä ei ole hyvä syödä karkkia.
Karkkipäivä on hyvä tapa kontrolloida herkkujen syömistä.

Hyväksyy sääntöjä ja kieltoja.

ULKOILEE

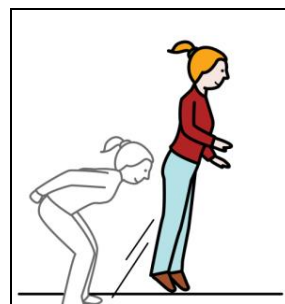
Ulkoilee päivittäin.
Pihaleikeissä kiipeilee, juoksee, ottaa vauhtia keinussa, laskee mäkeä ja tasapainoilee sujuvasti.

Motoriikka

HYPPII

Hyppii, harjoittelee erilaisia hyp-pysarjoja/ narulla hyppimistä sekä yhdellä jalalla hyppimistä.

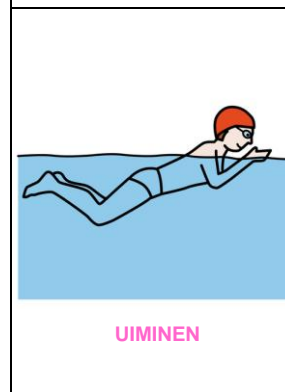
HYPPÄÄ YLI

Juostessa ylittää matalan esteen, väistää tai vaihtaa suuntaa sekä pystyy pysähtymään

PYÖRÄILY

Pyöräilee kaksipyöräisellä.

UIMINEN

Harjoittelee uinnin alkeita.

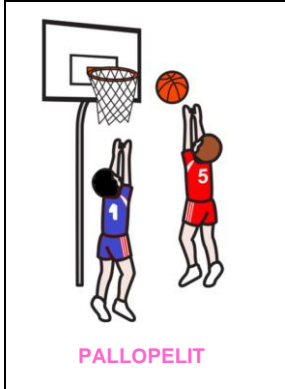
LUISTELU

Pyrkii uusien taitojen oppimiseen.

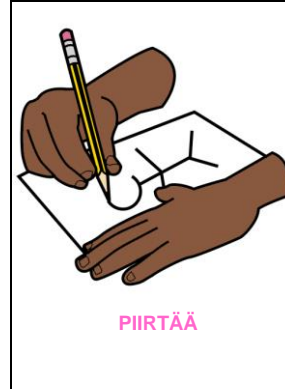
MAILAPELIT

Pallon käsittelytaidot kehittyvät monipuolisemmiksi.

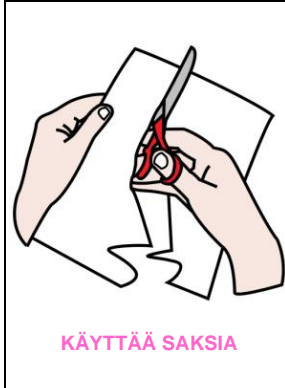
PALLOPELIT

Pallon käsittelytaidot kehittyvät monipuolisemmiksi.

PIIRTÄÄ

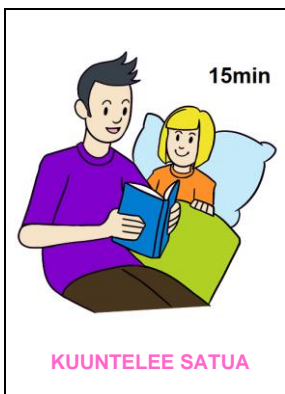
Käyttää sujuvasti kynää.

KÄYTTÄÄ SAKSIA

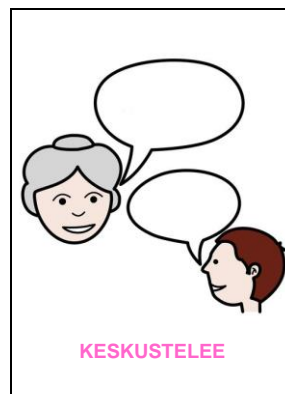
Käyttää sujuvasti saksia, pitää käsillä tekemisestä (esim. askartelu).

Kielellinen kehitys, kommunikaatio

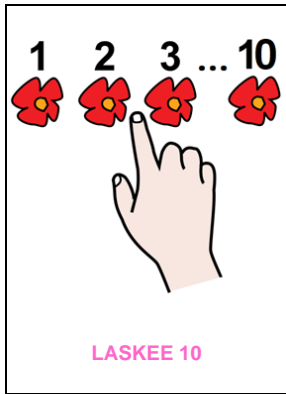
KUUNTELEE SATUA

Jaksaa kuunnella kirjan lukemista n. 15 min. ja ymmärtää luetun.

KESKUSTELEE

Lapsi kykenee vastavuoroiseen, etenevään keskusteluun, käyttää kieltä monipuolisesti (kertoo asioistaan, ilmaisee mielipiteensä, kysyy, pohtii, neuvoo), puhe on helposti ymmärrettävää (yksittäisiä äännevirheitä voi esiintyä).

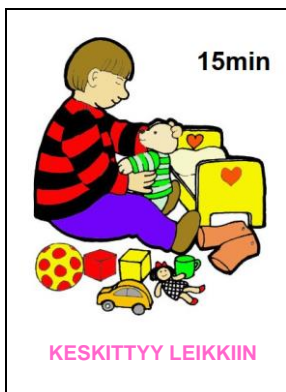

Osaa laskea kymmenen esinettä.

On kiinnostunut kirjaimista ja sanoilla leikkittelystä (esim. riimit).

Vuorovaikutus ja leikki

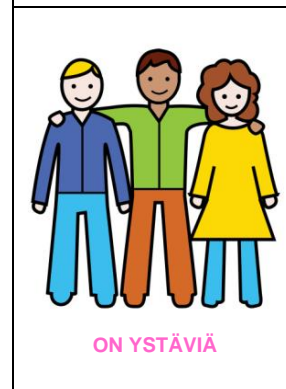
Pystyy keskittymään pidemmän ajan (kymmeniä minutteja) samaan leikkiin ja saattaa leikin loppuun, ideoi ja toteuttaa monimuotoisia leikkejä.

Hakeutuu toisten lasten seuraan, leikkii mielellään.

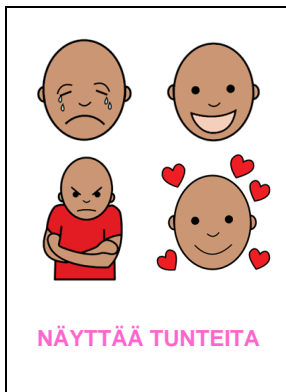

Pelaa muistipelejä, palapelejä, lautapelejä, korttipelejä, leikkii sääntöleikkejä (vaikka häviäminen voi vielä joskus olla vaikeaa).

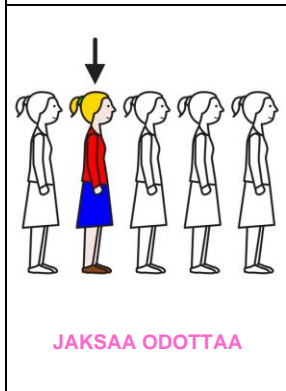

Solmii ystävyysuhteita.

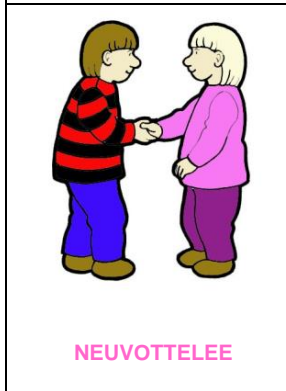
Ryhmässä toimiminen ja tunneilmaisu

Ilmaisee tunteitaan tilanteeseen sopivalla tavalla.

Osa odottaa vuoroaan.

Ratkaisee erimielisyyksiä myönteisin keinoin, vuorottelee joustavasti välineiden käytössä.

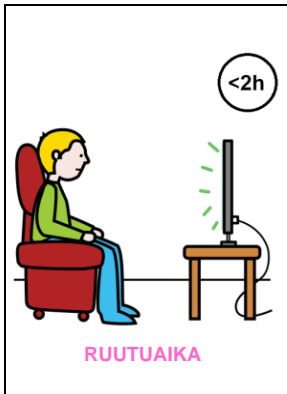

Hakee vahvistusta ja hyväksyntää katsomalla silmiin.

Perhe viettää päivittäin aikaa yhdessä.

Media

Ruutuaikaa enintään 2h.

Lähteet:

VIITATTU 14.2.2020

FINLEX Laki tieliikennelain muuttamisesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2006/20060234>

FINLEX Tieliikennelaki <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180729#Pidp446520624>

Liikenneturva <https://www.liikenneturva.fi/fi/selkosuomi/lasten-turvaistuimet>

Liikenneturva <https://www.liikenneturva.fi/fi/liikenteessa/turvaistuimet>

Papunet 2020 <https://papunet.net/materiaalia/kuvapankki>

Suomen Hammaslääkäriliitto https://www.hammaslaakariliitto.fi/fi/suunterveys/suunterveys-eri-ikakausina/lasten-ja-nuorten-suunterveys/alle-kouluikaisen-suunterveys#.XNp0HaRS_IU

Opetushallitus 2018. Varhaiskasvatuksen perusteet 2018. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf

World Health Organization <https://www.who.int/news-room/detail/24-04-2019-to-grow-up-healthy-children-need-to-sit-less-and-play-more?fbclid=IwAR0Ozi0QG6z6m3OhJAeFqfe4nH6A-Z4jjTLCdbpcsKNdNy3lu-DQniPfrkIO>